

УДК 633.111.1“324“:631.527:631.524

СТАТИСТИЧНІ ПАРАМЕТРИ АДАПТИВНОСТІ ЗА УРОЖАЙНІСТЮ НОВИХ ГЕНОТИПІВ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ

Л.А. КОЛОМІЄЦЬ, С.О. ХОМЕНКО, В.В. КИРИЛЕНКО, О.Л. ДЕРГАЧОВ,
Г.С. БАСАНЕЦЬ

Миронівський інститут пшениці імені В.М. Ремесла УААН
Україна, 08853 с. Центральне Миронівського району Київської області
e-mail: mwheats@ukr.net, mironovka@mail.ru

Оцінювали адаптивний потенціал перспективних ліній озимої пшениці за продуктивністю на завершальних етапах селекційного процесу. Визначали показники гомеостатичності, селекційної цінності та стабільності за даною ознакою, провели порівняльний аналіз статистичних показників та відібрали лінії для передачі на ДСВ.

Ключові слова: пшениця м'яка озима, генотип, адаптивність, врожайність.

Вступ. Світовою і вітчизняною практикою доведено, що найдоступнішим і найефективнішим засобом збільшення валових зборів зерна пшениці, основної продовольчої культури України, виступає генетичний чинник – сорт, на частку якого припадає 50 % врожаю [1]. До Державного Реєстру сортів рослин України на 2008 рік внесено 160 сортів пшениці м'якої озимої, що мають різний генетичний потенціал продуктивності, пристосувальні властивості рослин до умов вирощування та виробничу зорієнтованість. Однак не завжди вони задовольняють сільськогосподарських товаровиробників через невисокий рівень їхньої адаптивності. Тому створення сортів пшениці м'якої озимої з підвищеними адаптивними властивостями залишається актуальним, а оцінка перспективних ліній на рівень адаптивності в схемі селекційного процесу на завершальних його етапах є необхідною.

У системі адаптивного потенціалу пшениці м'якої озимої лімітуючими чинниками в умовах Лісостепу України є: зимо-посухостійкість, стійкість проти вилягання та ураження хворобами, якість зерна, які і визначають напрямок селекційної роботи з даною культурою [2, 3]. Генетичним критерієм адаптивності є урожайність, стабільність якої в різні за гідротермічними умовами роки – найважливіша ознака. Сучасний селекційний процес передбачає орієнтацію на генетичний захист проти дії біотичних та абіотичних чинників. Підходів щодо вирішення даної проблеми існує багато, і всі вони спрямовані на кінцевий результат – підвищення у сортів рівня адаптивності тих факторів, які лімітують рівень урожайності як у поєднанні з останніми, так і кожного з них зокрема.

Так, за даними М.А. Литвиненка [4] важливими факторами, які впливають на рівень і стабільність морозостійкості, а також на формування продуктивності та тривалості вегетаційного періоду, є генетичні системи потреби в яровизації (Vrd) і чутливості до фотоперіоду (Ppd). Забезпечення комплексного про-

яву ознак продуктивності на достатньо високому рівні можливе при включенні всієї генетично-фізіологічної системи гомеостазу [5]. Деякі вчені вбачають, що генетичним резервом селекції на якість, як одного із факторів адаптивності, є інтрогресивна гібридизація на базі використання в схрещуваннях м'якої пшениці *Tr. aestivum* L. із представниками видів *T. monococcum* L., *T. dicoccum* Schuebb., *T. compactum* Host. та різних видів *Aegilops* [6]. Підвищення адаптивного потенціалу пшениці озимої можливе за рахунок коадаптації асоціації генів пшенично-житньої транслокації 1BL/1RS та 1AL/1RS [6-7], а також застосування різного типу мутагенних чинників [3, 8]. Еволюційно-аналоговий принцип у селекції формує агрофітоценоз, зорієнтований на збільшення числа генетично-різноманітних сортів і створення з їхньою участю такої екологічної спеціалізованої системи, яка значно збільшує і розширює адаптивний потенціал [9]. Створення сортів пшениці озимої з різною тривалістю вегетаційного періоду, яровизаційною потребою, датами колосіння і дозрівання забезпечить підвищення адаптивного потенціалу культури в цілому, саморегуляції рослин на стресори впродовж онтогенезу [10].

Аналіз літературних джерел засвідчує, що підвищення адаптивного потенціалу необхідне для реалізації високої продуктивності створюваних генотипів сортів у поєднанні з іншими адаптивними ознаками, що є запорукою їхнього довголіття і широкого використання у виробництві. Пошук таких генотипів чи їх створення можливі на основі інформації про характеристику окремих генотипів за параметрами їхньої адаптивної спроможності. В селекційному процесі адаптивний потенціал створюваних генотипів сортів визначається на завершальних етапах селекційного процесу (конкурсне сорто випробування), оскільки

чи за його багаторічними даними відбираються кращі з них для передачі на ДСВ.

Метою роботи є оцінка адаптивного потенціалу перспективних ліній озимої пшениці за продуктивністю на завершальних етапах селекційного процесу. Для її вирішення були поставлені такі завдання: дослідити мінливість ознаки продуктивності в різні роки вивчення; визначити показники гомеостатичності, селекційної цінності та стабільності за даною ознакою та провести порівняльний аналіз статистичних показників.

Матеріали і методи

Дослідження проводили в польових умовах селекційної сівозміни МІП по попереднику горох впродовж 2006–2008 рр. Матеріалом для досліджень слугували біометричні показники врожайності ліній пшениці м'якої озимої конкурсного сорто випробування, яке виконували згідно загальноприйнятих методик [11–12]. Достовірна відмінність при 0,05 % рівні значимості дозволила провести розрахунок статистичних характеристик, а саме: середні арифметичні (\bar{x}), лімітні мінімальні (x_{\min}) та максимальні (x_{\max}) значення, розмах варіювання ($R = x_{\max} - x_{\min}$), дисперсію (σ), коефіцієнт варіації (V). Показники гомеостатичності розраховані за формулою $\text{Hom} = \bar{x}^2 / \sigma$ [13]. Визначення селекційної цінності проводили за формулою $Sc = \bar{x} \cdot x_{\text{lim}} / x_{\text{opt}}$ [13] у дещо модифікованому вигляді [14]. Стабільність (b_j) визначали за рівнем коефіцієнта лінійної регресії згідно методики [15]. Гідротермічні умови в роки досліджень були досить різноманітними для росту та розвитку пшениці озимої та оцінки вихідного селекційного матеріалу за адаптивними ознаками.

Результати та обговорення

В онтогенезі рослин урожайність формується постійно – від закладання в насін-

ні біологічної інформації щодо умов росту і розвитку рослини ще при проростанні насіння, впродовж вегетації аж до збирання врожаю. Рослини пшениці озимої протягом усіх етапів онтогенезу знаходяться у постійній залежності від дії гідротермічних умов. Тому характеризувати врожайність як показник адаптивності досить складно, оскільки ця ознака є досить мінливою під дією зовнішніх факторів [16, 17]. Для підтвердження рівня адаптивності генотипів, що вивчались, нами використані статистичні оцінки у трьохрічному діапазоні гідротермічних умов (рис. 1, 2).

Перевірка методом дисперсійного аналізу впливу факторів на формування рівня продуктивності показала, що на 42,7 % дана ознака залежить від генетичного чинника (ліній), від впливу умов середовища на 18,1 %, чутливість ліній на взаємодію генотип/середовище відмічено на рівні 33,1 % (рис. 3). Результати оцінок за статистичними параметрами (гомеостатичність, селекційна цінність та стабільність (за коефіцієнтом лінійної регресії) наведено в табл. 1. Як засвідчують дані табли-

ці, реакція генотипів (ліній) на прояв гідротермічних умов була різною і виражається у кількісному вигляді від менш до більш пристосованих за усіма статистичними параметрами. Відносним показником фенотипової мінливості є коефіцієнт варіації (V , %) та дисперсія (σ). В наших дослідженнях 58 % ліній виявили значну залежність ($V=20,3-32,7$ %) від дії гідротермічних умов, 25 % – середню їх величину ($V=16,7-19,2$ %), і тільки дві лінії Лютесценс (Л.) 35431 та Л. 35539 виділились незначною мінливістю врожайності $V=9,1$ і $9,7$ %, відповідно. Практично аналогічні дані отримані і за показником дисперсії.

Розмах варіювання – досить інформативна статистична величина, оскільки засвідчує норму реакції генотипу. Так, кожна із досліджуваних ліній має певні особливості за нормою реакції (R ц/га). Дана статистична величина варіювала від 9,1 ц/га до 32,7 ц/га залежно від генотипу. Умовно величину розмаху варіювання можна розділити на 3 групи: I група – $R =$ від 10 до 20 ц/га, з низькою нормою реакції; II група – $R =$ від 20,3 до 30 ц/га, з серед-

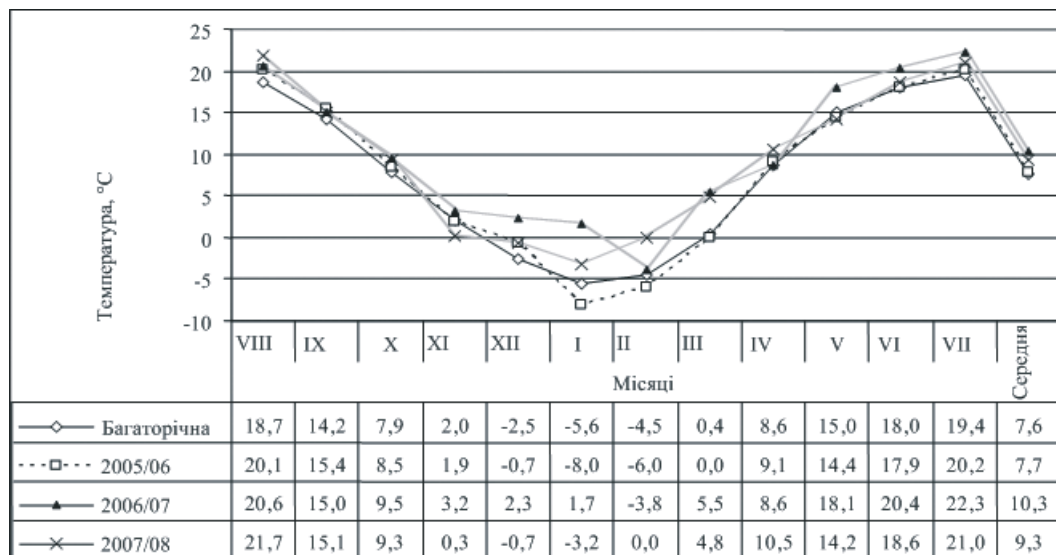

Рис. 1. Середньомісячні та річні температури повітря, °C (2005–2008 рр.)

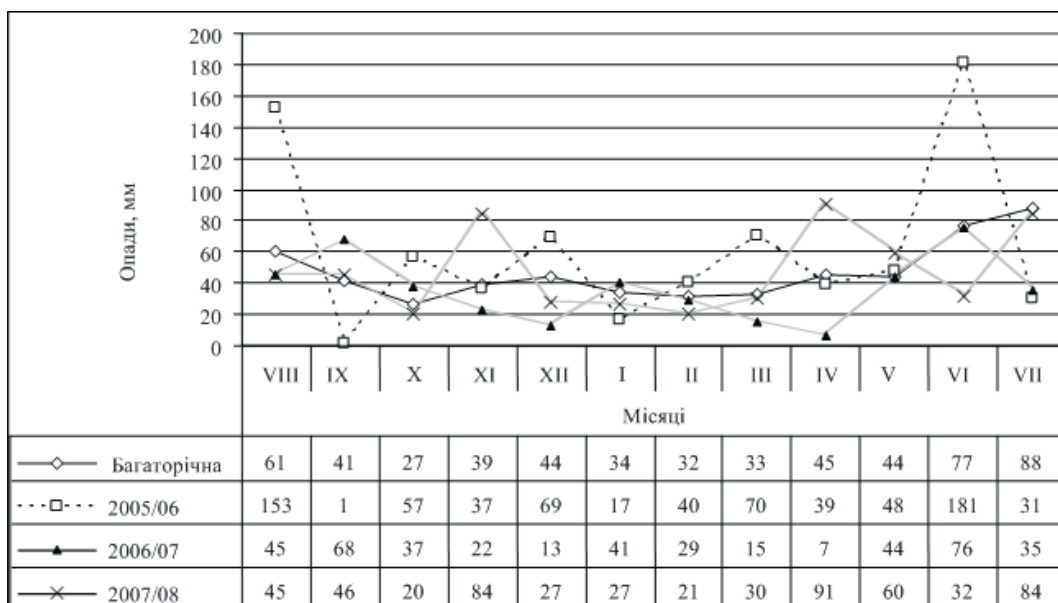

Рис. 2. Місячна та річна кількість опадів, мм (2005–2008 рр.)

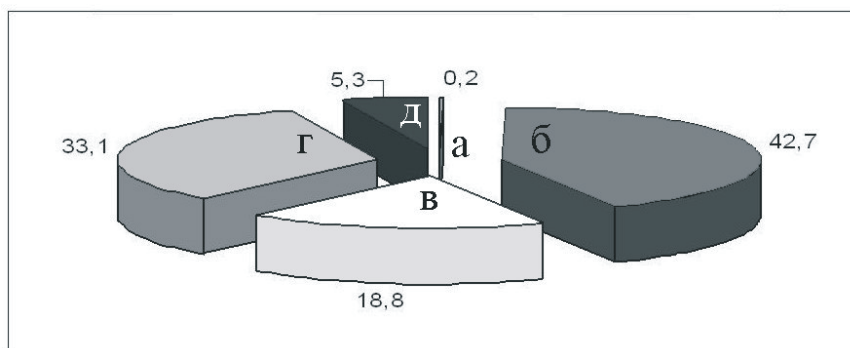

Рис. 3. Залежність урожайності ліній від дії різних факторів, 2006–2008 рр: а – повторення; б – генотип; в – рік; г – рік + генотип; д – похибка

ною нормою реакції; III група – R = більше 30 ц/га, з високою нормою реакції. Згідно даної градації до I групи належать лінії Л.35431, Л.35539 та Л.36751, які мають найбільшу перевагу над стандартом Подільянка за продуктивністю (від 6,7 до 11,8 ц/га). Також дані лінії мають високу стійкість проти листових хвороб (5–10 %) та перевищують стандарт за вмістом клейковини (на 3,2 та 8,7 %). Найбільша кількість

ліній (7) відноситься до другої групи, яка характеризується середньою нормою реакції. До групи з високою нормою реакції R=31,8–36,7 належать лінії Л.34628, Л.32737 та Л.35397, які за рівнем продуктивності займають найнижчі позиції відносно стандарту (табл. 2).

Одним із статистичних показників адаптивності є гомеостатичність генотипу, який свідчить про здатність організму вияви-

Таблиця 1. Статистичні характеристики урожайності перспективних ліній конкурсного сортовипробування (МІП, середнє за 2006–2008 рр.)

Лінія	Урожайність, ц/га	R, ц/га	V, %	σ	Hom	Sc	bi
Лютесценс 33197	59,7	28,2	23,8	14,19	8,9	36,6	1,12
Лютесценс 34628	58,8	36,3	30,9	18,21	5,2	31,4	1,39
Лютесценс 34604	60,6	23,3	20,3	12,28	12,8	40,4	0,97
Лютесценс 32737	60,2	36,7	32,7	19,71	5,0	30,5	1,55
Лютесценс 35600	60,9	20,3	16,7	10,16	18,0	43,5	0,78
Лютесценс 35629	62,2	23,9	19,2	11,95	13,5	42,2	0,93
Еритроспермум 35414	64,2	28,6	23,3	14,96	9,6	40,1	1,18
Лютесценс 35431	68,5	10,8	9,1	6,21	70,1	58,8	0,37
Еритроспермум 35455	61,5	23,6	21,3	13,09	12,2	40,7	1,01
Лютесценс 35539	67,9	12,7	9,7	6,57	55,3	56,2	0,52
Лютесценс 36751	63,4	19,3	17,0	10,79	19,3	46,0	0,83
Лютесценс 35397	59,1	31,8	29,3	17,32	6,3	32,6	1,35

НІР_{0,05}

2,28

Таблиця 2. Господарсько-біологічна характеристика перспективних ліній пшениці м'якої озимої (МІП, 2006-2008 рр.)

Лінія	Урожайність, ц/га	± до стандарту, ц/га	Ураження, %			Висота рослин, см	Показники якості зерна				
			Септоріоз	Бура іржа	Борошниста роса		Маса 1000 насінин, г	Седиментація, мл	Клейковина, %	Сила борошна, о. а.	Білок, %
Подольнка – Ст.	56,7	–	20	15	15	96	42,3	62	27,2	200	13,1
Лют. 33197	59,7	+3,0	15	15	10	98	41,1	48	25,1	167	13,0
Лют. 34628	58,8	+2,1	20	7	10	102	41,4	52	27,9	212	14,2
Лют. 34604	60,6	+3,9	15	5	5	99	39,5	59	27,3	216	13,6
Лют. 32737	60,2	+3,5	15	10	10	102	39,9	53	26,2	183	12,9
Лют. 35600	60,9	+4,2	15	10	10	109	40,4	59	32,0	239	12,4
Лют. 35629	62,2	+5,5	20	15	15	106	38,8	56	30,0	207	13,5
Ерит. 35414	64,2	+7,5	15	5	10	106	40,3	53	30,8	193	12,4
Лют. 35431	68,5	+11,8	20	10	10	109	40,0	50	28,3	163	11,0
Ерит. 35455	61,5	+4,8	25	10	10	76	40,8	61	33,9	238	12,8
Лют. 35539	67,9	+11,2	25	10	5	105	42,9	49	30,0	177	11,9
Лют. 36751	63,4	+6,7	15	10	10	108	38,5	58	33,8	175	14,0
Лют. 35397	59,1	+2,4	15	5	10	107	43,5	53	26,7	202	13,4

НІР_{0,05}

2,28

ти мінімальну фенотипову дисперсію при зміні умов вирощування, тобто зводити до мінімуму наслідки несприятливих умов зовнішнього середовища в різні періоди росту і розвитку рослин. Так, за даним показником виділяються лінії Л.35431 та Л.35539, які мають найвище числове значення даної статистичної величини ($\text{Hom}=70,1$ та $53,3$) при найнижчих показниках фенотипової дисперсії ($\sigma =6,21$ та $6,57$) та коефіцієнта варіації ($V=9,1-9,7$ %). Цим підтверджується здатність даних генотипів більшою мірою знижувати тиск лімітуючих факторів. Слід зазначити, що крім високої продуктивності (приріст до стандарту становить $11,2-11,8$ ц/га), дані лінії мають високу стійкість проти ураження борошністою россою ($5-10$ %), бурою іржею (10 %) та септоріозом листя (15 %). Решта ліній виявила значно нижчу гомеостатичну здатність ($\text{Hom}=5,0-19,3$) із проявом середніх ($V=16,7-19,2$ %) та високих ($V=20,3-32,7$ %) коефіцієнтів варіації та фенотипової дисперсії ($\sigma =10,2-19,7$). Однак, щодо господарсько-цінних ознак, то лінії стосовно стандарту мали перевагу по стійкості проти ураження листовими хворобами та масі 1000 насінин (Л.35397), вмісту білка (Л.34628, Л.34604, Л.35629, Л.36751, Л.35397) та клейковини (Л.35600, Л.35629, Еритроспермум (Ер.) 35414, Ер.35455, Л.35539, Л.35397), а також силі борошна (Л.34628, Л.34604, Л.35629, Ер.35455).

Аналіз даних щодо селекційної цінності досліджуваних ліній виявив, що найвищий показник в середньому за три роки мали лінії Л.35431 та Л.35539 ($Sc=58,5$ та $56,2$) при незначному коефіцієнті варіації та фенотипової дисперсії (табл. 2). З дещо меншою даною статистичною величиною ($Sc=40,7-46,0$) виділилися лінії Ер.35455, Л.35600, Л.35629 та Л.36751. Слід зазначити, що дані лінії крім достовірної прибавки над стандартом Подолян-

ка (табл. 2) за врожайністю, мали перевагу за вмістом клейковини (на $2,8-6,6$ %) та силою борошна ($65-38$ о.а.), за винятком лінії Л.36751, у якої сила борошна виявлена на його рівні (175 о.а.). У лінії Л.33197, Л.34628, Л.32737 та Л.35397 показник селекційної цінності виявився найнижчим ($30,5-36,6$) з продуктивністю на рівні стандарту. Однак дані лінії мають ряд інших господарсько-цінних ознак (табл. 2).

Величина коефіцієнта регресії (b_1) урожаю ліній дає більш близьку інформацію щодо можливості генотипів забезпечувати як високе значення ознаки за сприятливих умов вирощування, так і низьке – за несприятливих. Він (b_1) може приймати значення більше чи менше 1 , а також бути рівним 1 . При цьому, чим вище значення коефіцієнта $b_1 > 1$, тим більшу позитивну реакцію має сорт на покращення умов вирощування. Якщо $b_1 < 1$ – сорт реагує незначною мірою на зміни умов вирощування. Коли $b_1 = 1$ спостерігається повна відповідність зміни урожайності на поліпшення умов вирощування.

У нашому випадку за величиною коефіцієнта регресії до найменш чутливих стосовно покращених умов вирощування належать лінії Л.35431, Л.35539, Л.35600 та Л.36751, що мали b_1 менше $0,90$. Тобто з підвищенням урожайності на 1 ц/га дані лінії збільшують свій урожай тільки на $0,37$; $0,52$; $0,78$; $0,83$ ц/га, відповідно. Такі лінії доцільно використовувати за екстенсивними технологіями вирощування, за яких вони виявлять максимум віддачі при мінімумі затрат. Із усього набору досліджених ліній найчутливішими на зміну урожайності по роках виявилися лінії Л.32737, Л.34737, Л.35397, Ер.35414 та Л.33197, які при підвищенні рівня урожайності на 1 ц/га збільшують свій на $1,55$; $1,39$; $1,35$; $1,18$ та $1,12$ ц/га, відповідно. Такі лінії вимогливі до високого рівня агротехніки, оскільки вони

тільки в такому випадку виявляють максимум віддачі урожаю.

Щодо величини b_i у ліній Л.34604, Л.35629 та Ер.35455, то вони незначною мірою відхиляються від значення $b_i = 1$, що також можна вважати про достатній рівень стабільності. Всі вони належать до однієї групи за селекційною цінністю (табл. 1).

Як показали дослідження, представлені перспективні лінії мають різні статистичні характеристики адаптивності, що ускладнює прийняття завершального рішення щодо виділення цінних за продуктивністю та кандидатів для передачі на ДСВ. Підтвердженням цього є висновки деяких дослідників [18], які вказують на те, що універсального параметра, який би адекватно оцінив біологічну суть понять "гомеостатичність", "селекційна цінність", "пластичність", "стабільність" і т. і. не існує, оскільки реакція генотипу на фактори зовнішнього середовища завжди є багатомірною, в той час як статистичні оцінки – це спроба перетворити цю багатомірну систему у структуру унівалентну.

В наших дослідженнях виокремлюється тенденція відносно ліній Л.35431 та Л.35539, які в найбільш повній мірі ефективно поєднують в собі статистичні величини адаптивності-гомеостатичності, селекційної цінності та стабільності. Слід окремо виділити лінію Ер.35455, яка є єдиним представником ранньостиглих і напівкарликових ліній і водночас має високі показники якості зерна та стійкості проти ураження листовими хворобами (табл. 2). За всіма характеристиками дана лінія має посередні показники. Очевидно, дослідження її слід було проводити в групі напівкарликових сортів пшениць, де була б знівельована її однотипність за висотою рослин, а показники рівня адаптивності мали б дещо інший характер.

Висновки

Використання різних статистичних характеристик (гомеостатичність, селекційна цінність, стабільність) обумовило належним чином оцінити створені генотипи (лінії) за рівнем адаптації за ознакою врожайності. Високими ефектами адаптивної здатності за урожайністю виділилися лінії Л.35431 та Л.35539, які можна вважати в майбутньому кандидатами для передачі на державне сортовипробування.

Перелік літератури

1. Корчинський А.А. Роль функціонально адаптивно орієнтованих сортів пшениці у збільшенні і стабілізації виробництва зерна // Наукові розробки і реалізація потенціалу сільськогосподарських культур. – К., 1999. – С.138–141.
2. Дубовой В.И., Коломиец Л.А., Кириленко В.В., Басанец А.С. Селекция озимой пшеницы на адаптивно-ценные признаки в Условиях Лесостепи Украины // Принципы и методы оптимизации селекционного процесса сельскохозяйственных растений: Мат. междунар. науч.-практ. конф. – Минск, 2005. – С. 41–46.
3. Моргун В.В., Логвиненко В.Ф. Селекция сортів озимої пшениці на високу зимоморозостійкість // Фізіологія рослин в Україні на межі тисячоліть. – К.: Логос, 2001. – Т.2. – С. 204–210.
4. Литвиненко М.А. Корекція моделі сорту озимої м'якої пшениці універсального типу для умов півдня України в зв'язку зі змінами клімату // Вісник Білоцерківського державного аграрного ун-ту: зб. наук. праць. – Біла Церква, 2008. – Вип. 52. – С. 18–25.
5. Базалий В.В., Базалий Г.Г. Характер проявления адаптивных признаков у различных по продуктивности форм озимой пшеницы // Эволюция научных технологий в растениеводстве: Сб. науч. тр. – Краснодар, 2004. – Т.1. – С. 119–124.
6. Колючая Г.С., Колючий В.Т. Интрогрессивная гибридизация как генетический резерв селекции пшеницы на качество // Наук.-техн. бюл. Миронівського інсти-

- туту пшениці. – К.: Тов “Формула-Прінт”, 2008. – Вип. 8. – С. 232–242.
7. *Власенко В.А.* Підбір компонентів схрещувань у пшениці // Адаптивна селекція. Теорія і практика: сб. тез. междунар. конф. 11–14 ноября 2002 г., г. Харьков/ Институт растениеводства им. В.Я.Юрьева. – Харьков, 2002. – С. 14–15.
 8. *Молчан И.И.* Системный подход в мутационной селекции на адаптивность // Селекция и семеноводство. – 1990. – № 2. – С. 12–14.
 9. *Романенко Н.А., Беспалова Л.А., Кудряшов И.Н.* Новая сортовая политика и сортовая агротехника озимой пшеницы. – Краснодар, 2005. – 224 с.
 10. *Власенко В.А., Коломієць Л.А., Басанець Г.С., Маринка С.М.* Характер впливу гідротермічного режиму на продукційний процес пшениці озимої та шляхи підвищення адаптивного потенціалу // Селекція і насінництво: міжвідом. темат. наук. зб. – Харків, 2006. – Вип. 95. – С. 198–207.
 11. *Методика державного сортопробування с.-г. культур.* – К., 2000. – Вип. 1. – С. 4–16.
 12. *Доспехов Б.А.* Методика полевого опыта. – М.: Агрпромиздат, 1985. – С. 160–166.
 13. *Хангильдин В.В., Литвиненко Н.А.* Гомеостатичність і адаптивність сортів озимой пшениці // Науч.-техн. бюл. ВСГИ. – Одеса, 1981. – Вып. 39. – С. 14–18.
 14. *Власенко В.А., Солоня В.Й., Федченко Г.В.* Оцінка адаптивності сортів та перспективних ліній за вмістом сирого протеїну в зерні ярої м'якої пшениці // Наук. праці Полтавської державної аграрної академії. – Полтава, 2005. – Т.4 (23). – С. 25–30.
 15. *Параметры экологической пластичности сельскохозяйственных растений, их расчет и анализ. Методические рекомендации Сиб.НИИСХ / под ред. Г.Н. Степаненко.* –Новосибирск, 1984. – С. 3–25.
 16. *Яшовський І.В.* Основні біологічні фактори інтенсифікації виробництва зерна // Наукові основи ведення зернового господарства. – К.: Урожай, 1994. – С. 101–120.
 17. *Базалій В.В.* Теоретичне обґрунтування і практичне використання принципів адаптивної селекції озимої пшениці для умов південного Степу України: автореф. дис... докт. с.-г. наук: 06.01.05 / Ін-т зернового господарства УААН. – К., 2003. – 36 с.
 18. *Сюков В.В., Вьюшков А.А., Шевченко С.Н. и др.* Модель селекционного процесса яровой мягкой пшеницы применительно к условиям Средневолжского региона. – М., 2006. – 105 с.

Представлено С.С. Малютою
Надійшла 27.03.2009

СТАТИСТИЧЕСКИЕ ПАРАМЕТРЫ АДАПТИВНОСТИ ПО УРОЖАЙНОСТИ НОВЫХ ГЕНОТИПОВ ПШЕНИЦЫ МЯГКОЙ ОЗИМОЙ

Л.А. Коломиец, С.О. Хоменко, В.В. Кириленко, А.Л. Дергачев, А.С. Басанец

Мироновский институт пшеницы имени В.Н.Ремесло УААН
Украина, 08853 с. Центральное Мироновского района Киевской области
e-mail: mwheats@ukr.net, mironovka@mail.ru

Оценивали адаптивный потенциал перспективных линий озимой пшеницы по продуктивности на заключительных этапах селекционного процесса. Определяли показатели гомеостатичности, селекционной ценности и стабильности по данному признаку, провели сравнительный анализ статистических показателей и отобрали линии для передачи на ГСИ.

Ключевые слова: пшеница мягкая озимая, генотип, адаптивность, урожайность.

STATISTIC PARAMETERS OF ADAPTIVITY FOR YIELDING CAPACITY OF NEW GENOTYPES OF WINTER BREAD WHEAT

L.A. Kolomyets, S.O. Khomenko, V.V. Kyrylenko, O.L. Dergachov, H.S. Basanets

The V.M. Remeslo Myronivka Institute of Wheat of UAAS
Ukraine, 08853, v. Tsentral'ne, Myronivka district, Kyiv region
e-mail: mwheats@ukr.net, mironovka@mail.ru

Adaptive potential of winter wheat promising strains was assessed for productivity on final links of breeding process. Indices of homeostatic, breeding value and stability for this trait were determined, comparative analysis of statistical indices was carried out, strains to be submitted to State Variety Testing were selected.

Key word: winter bread wheat, genotype, adaptivity, yielding capacity.